

Erfaringsopsamling:

Sundhedsfaglige tilsyn på plejehjem på Færøerne

Fra 2022 til 2025 gennemførte Landslægen 22 udgående, sundhedsfaglige tilsyn på plejehjem på Færøerne.

Baggrund for tilsyn på Færøerne

Den 1. juli 2022 blev bekendtgørelsen om sundhedsfaglige tilsyn sat i kraft på Færøerne. Landslægen har forpligtelse til at gennemføre tilsyns- og læringsaktiviteter for alle typer af behandlingssteder i sundhedsvæsenet, hvor der udføres sundhedsfaglig behandling. Landslægen udvælger temaer og målepunkter ud fra en vurdering af, hvor der kan være risiko for patientsikkerheden og tager hensyn til behandling af særligt svage og sårbare grupper.

Formålet med tilsynsbesøget er at vurdere patientsikkerheden på behandlingsstedet. Desuden er det Landslægens mål, at både de behandlingssteder, der får tilsyn, og de, der ikke gør, kan bruge tilsynene som kilde til viden og læring for at styrke patientsikkerheden. Det sker før tilsyn ved offentliggørelse af målepunkter og efter tilsynsbesøget med tilsynsrapporter og erfaringsopsamlinger.

Landslægen understøtter det lærende tilsyn, idet tilsynet udføres som en dialog, og der kan gives anvisninger til, hvordan en opgave kan udføres i henhold til gældende love og vejledninger. De målepunkter, som tilsynet tager udgangspunkt i, er samtidig tænkt som et redskab til læring for behandlingsstederne.

Målepunkterne offentliggøres på Landslægens hjemmeside da.landslaeknin.stps.dk/, og både de behandlingssteder, som udvælges til tilsynsbesøg, og de, der ikke gør, kan gennemgå målepunkterne og lære af dem i en lokal kontekst.

Det er aftalt med de færøske sundhedsmyndigheder, at tilsynene varetages på samme måde som i Danmark. Det betyder, at målepunkterne er identiske og kun opdateret i henhold til de gældende færøske love og bekendtgørelser. Tilsynene udføres af Landslægen i samarbejde med danske eksperter, der også varetager tilsynene i Danmark. De tilsynsførende er specialiserede til at varetage visse behandlingssteds-kategorier. Det betyder, at f.eks. tandlæger varetager tandklinikker, sygeplejersker varetager plejehjem mv.

Erfaringsopsamling:

Sundhedsfaglige tilsyn på plejehjem på Færøerne

Resultater fra tilsynene

De plejecentre, der var udtrukket til tilsyn, blev vurderet på i alt 13 målepunkter, og tilsynet bedømte hvert enkelt punkt som enten opfyldt, ikke opfyldt eller ikke aktuelt for hvert enkelt plejehjem. Hvert plejehjem har derefter fået en samlet bedømmelse på baggrund af de samlede fund på det pågældende plejehjem. Efter tilsynsbesøget sendes en tilsynsrapport i høring på behandlingsstedet, som har mulighed for at gøre indsigelser mod faktuelle fejl inden offentliggørelse af rapporten. Et tilsyn betragtes som afsluttet, når tilsynsrapporten med den endelige konklusion er offentliggjort.

Vurderingen "Ingen problemer af betydning for patientsikkerheden" indebærer, at samtlige målepunkter var opfyldt. Dette var ikke tilfældet ved nogle af tilsynene.

Vurderingen "Mindre problemer af betydning for patientsikkerheden" indebærer, at der ved tilsynsbesøget var ét eller flere målepunkter, som ikke var opfyldt, men at Landslægen vurderede, at der var tale om forhold, som ikke indebar en større risiko for patientsikkerheden.

Vurderingen "Mindre problemer af betydning for patientsikkerheden" indebærer desuden, at Landslægen har vurderet, at det enkelte plejehjem relativt let vil kunne rette op på disse forhold. Landslægen giver en henstilling om, at behandlingsstedet skal foretage ændringer og eventuelt bede om at få tilsendt en handleplan.

For disse plejehjem blev der ikke foretaget et opfølgende tilsyn.

Vurderingen "Større problemer af betydning for patientsikkerheden" indebærer, at der ved tilsynet var problemer af betydeligt omfang, som medførte en risiko for patientsikkerheden. Denne vurdering udløser et påbud til plejehjemmet om at rette op på problemerne inden for en nærmere fastsat tidsfrist. Landslægen vil typisk følge op på et påbud med et nyt tilsyn for at konstatere, om plejehjemmet har efterlevet de krav, Landslægen har stillet i påbuddet.

Vurderingen "Kritiske problemer for patientsikkerheden" indebærer, at der var forhold, som medførte en væsentligt forøget risiko for patientsikkerheden. I disse tilfælde kan Landslægen give et påbud om midlertidigt at indstille virksomheden helt eller delvist, indtil det kan dokumenteres, at de patientsikkerhedsmæssige krav, der er stillet til plejeenheden, er opfyldt. Landslægen følger op på, hvorvidt ændringerne er gennemført, og om påbuddet kan ophæves. Det sker ved et eller flere opfølgende tilsyn.

Erfaringsopsamling:

Sundhedsfaglige tilsyn på plejehjem på Færøerne

Landslægen gennemførte 22 tilsyn på 11 plejehjem på Færøerne i perioden november 2022 til maj 2025.

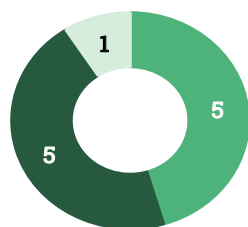
11 plejehjem blev udvalgt til tilsyn fra november 2022 til maj 2025, hvoraf otte tilsyn var planlagte ud fra stikprøver og tre tilsyn var såkaldte reaktive tilsyn på baggrund af konkrete bekymringer for patientsikkerheden, f.eks. efter bekymringshenvendelser. Ved seks ud af de 11 første tilsyn på plejehjemmene var der større eller kritiske problemer af betydning for patientsikkerheden, som udløste et påbud og derfor også et opfølgende tilsyn.

Ved de seks opfølgende tilsyn var der tre tilfælde, hvor der stadig var større eller kritiske problemer af betydning for patientsikkerheden, efter at det pågældende plejehjem tidligere havde fået påbud om at rette op på alvorlige forhold for patientsikkerheden.

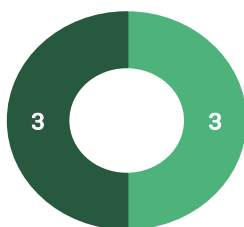
De tre plejehjem med større problemer for patientsikkerheden modtog endnu et opfølgende (eskalerende) tilsyn. I to tilfælde var der nu mindre problemer for patientsikkerheden, og påbuddet kunne ophæves.

Der var ét plejehjem, hvor der stadig var større eller kritiske problemer. Ved det fjerde tilsynsbesøg var der stadig større eller kritiske problemer af betydning for patientsikkerheden. Ved det femte tilsynsbesøg var der mindre problemer for patientsikkerheden, og påbuddet kunne ophæves.

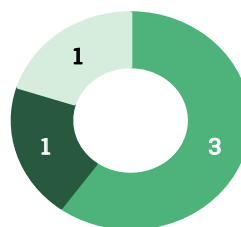
Første tilsynsbesøg

Andet tilsynsbesøg (opfølgning)

Tredje, fjerde og femte tilsynsbesøg (opfølgning)

■ Mindre problemer ■ Større problemer ■ Kritiske problemer

.. af betydning for patientsikkerheden

Erfaringsopsamling:

Sundhedsfaglige tilsyn på plejehjem på Færøerne

Resultater fra de første tilsynsbesøg på de 11 plejehjem

Håndtering af medicin

Medicin håndtering er et kendt risikoområde, og forkert medicinering kan have alvorlige konsekvenser for patienterne. Ved 73 % af de første tilsynsbesøg var der mangler i den sundhedsfaglige dokumentation vedrørende ordineret medicin og medicinliste. Og ved 82 % af de første tilsynsbesøg blev der fundet patient-sikkerhedsmæssige brister ved gennemgang af medicinbeholdningen og journaler vedrørende medicin håndtering.

Der var eksempler på, at der ikke var kvitteret for administration af ikke-dispenserbar medicin som fx insulin og på, at der ikke var overensstemmelse mellem en borgers medicinliste og den medicin, der var dispenseret i doseringsæsken. Der var også eksempler på, at der ikke var skrevet dato for anbrud på emballage med medicin med begrænset holdbarhed efter åbning.

Sundhedsfaglig vurdering og dokumentation

Den sygeplejefaglige udredning og vurdering danner grundlaget for et udførligt kendskab til patienten. Her bliver patientens særlige problemer og behov identificeret, og på den baggrund planlægges og iværksættes relevante sundhedsfaglige tiltag, pleje og behandling.

De 12 sygeplejefaglige problemområder danner grundlaget for en systematisk metode til udredning og vurdering af de aktuelle

problemer og risici. Ved 9 af de 11 første tilsynsbesøg var der mangler i beskrivelsen af patienternes aktuelle problemer og risici, samt i den sundhedsfaglige dokumentation vedrørende patienternes aktuelle pleje og behandling samt opfølgning og evaluering på plejen og behandlingen.

Patients retsstilling

Ved 8 af de 11 første tilsynsbesøg var der mangler i den sundhedsfaglige dokumentation vedrørende patients retsstilling.

Når mange forskellige personer er involveret i pleje og behandling af en borger, ofte med flere behandlingskrævende tilstande, er det afgørende, at alle involverede kan danne sig et overblik over borgerens tilstand og behov, og kan reagere korrekt, hvis der sker ændringer i borgerens tilstand.

Det stiller krav til en god og patientsikker praksis for sundhedsfaglig dokumentation i den enkelte plejeenhed. Journal- og it-systemer, som er til rådighed, har stor betydning for, hvor let eller svært det er at etablere patientsikre arbejdsgange. Systemerne kan understøtte patientsikkerheden ved fx at give mulighed for et hurtigt overblik over nødvendige oplysninger om en borger, men de kan også gøre det svært at notere og overskue den nødvendige information, så den er let at tilgå for de medarbejdere, der har brug for den for at yde den rigtige pleje og behandling.

Erfaringsopsamling:

Sundhedsfaglige tilsyn på plejehjem på Færøerne

Erfaringer fra tilsynene viser, at der er brug for løbende fokus på systemer og praksis for patientsikker, sundhedsfaglig dokumentation.

Pludselig opstået sygdom og ulykke

Alle plejeenheder lever op til de krav, der er til procedurer for håndtering af pludselig opstået sygdom eller ulykke hos borgerne. Det er ledelsens ansvar at sikre, at personalet har kompetencer til at håndtere pludselig opstået sygdom og ulykke, og det var tilfældet ved alle tilsyn.

Fravalg af livsforlængende behandling

Målepunktet drejer sig om, hvordan man på plejehjemmet forholdt sig til muligheden for at fravælge livsforlængende behandling. Det er vigtigt, at personalet ved, hvordan de skal samarbejde med både borgerne, pårørende og læger om at sikre, at der er klarhed over, hvornår det vil være relevant at fravælge livsforlængende behandling. Målepunktet var opfyldt ved 6 af 11 plejehjem ved de første tilsynsbesøg.

Hygiejne

Det målepunkt, der handlede om procedurer for hygiejne, var opfyldt ved 10 af 11 plejehjem ved de første tilsynsbesøg. I plejen og behandlingen af ældre og svækkede borgere, er det vigtigt, at der er arbejdsgange, som forebygger risici for infektioner, spredning af smitsomme sygdomme m.v.

Erfaringsopsamling:

Sundhedsfaglige tilsyn på plejehjem på Færøerne

Målepunktopfyldelse

Resultaterne for opfyldelse af de 13 målepunkter i første tilsynsbesøg kan ses i nedenstående figur.

